

JĘZYK POLSKI

WYMAGANIA EDUKACYJNE DLA KLASY II

ocena dopuszczająca

ocena dostateczna

1. Przeczytał, zna i rozumie treść oraz problematykę lektury obowiązkowej.	1. jak na ocenę dopuszczającą
2. Wykazuje orientację w lekturze wybranej, omawianej na lekcjach.	2. Przeczytał, zna i rozumie treść oraz problematykę lektury wybranej omawianej na lekcjach.
3. Potrafi umiejscowić dzieło literackie na tle epoki.	3. Porządkuje zjawiska literackie według zasady chronologicznej.
4. Zna najważniejsze daty z historii literatury.	4. Wskazuje kontekst biograficzny i historyczny utworów.
5. Zna biografię Adama Mickiewicza.	5. Zna podstawowe fakty dotyczące życia i twórczości J. Słowackiego, C.K. Norwida, B. Prusa, E. Orzeszkowej, H. Sienkiewicza, S. Żeromskiego, Wł. Reymonta.
6. Rozumie pojęcia: epoka, romantyzm, ludowość, historyzm, prometeizm, mesjanizm, wallenrodyzm, winkelriedyzm, improwizacja, miłość romantyczna, utylitaryzm, emancypacja, praca u podstaw, praca organiczna, dekadentyzm, ewolucjonizm, asymilacja, katastrofizm.	6. Umie wyjaśnić pojęcia: prąd literacki, prąd artystyczny, orientalizm, wzniosłość, symbol.
7. Określa cechy gatunków: nowela, opowiadanie, powieść realistyczna, powieść historyczna.	7. ballada, epepeja;
8. Rozumie pojęcia: narrator wszechwiedzący, narracja z punktu widzenia.	8. Rozpoznaje w tekście rodzaj narracji i typ narratora.
9. Wymienia cechy wzorców osobowych poznanych epok.	9. Charakteryzuje poznane wzorce osobowe i bohaterów literackich poznanych na lekcjach.
10. Dostrzega obecność powtarzającego się motywu.	10. Dostrzega obecność powtarzającego się motywu; zna pojęcie topos.
11.	11. Rozpoznaje różne style w sztuce (np. secesyjny, impresjonistyczny).
12. Rozpoznaje wartości w dziełach literackich: prawda, dobro, miłość, Bóg, honor ojczyzna, naród, społeczeństwo, piękno, odpowiedzialność, wolność, sprawiedliwość, tolerancja, równość, wiara, nadzieja, braterstwo;	12. Rozpoznaje hierarchię wartości w dziełach literackich.
13. Stosuje zasady komunikacji językowej.	13. Zna zasady etyki i etykiety językowej.
14. Rozpoznaje różne komunikaty: pisane, mówione, oficjalne, nieoficjalne.	14. Tworzy teksty w zależności od układu komunikacyjnego.
15. Rozpoznaje różne teksty publicystyczne: artykuł, felieton, reportaż;	15. Sporządza plan wypowiedzi.
16. Skutecznie porozumiewa się w różnych	16. Czyta ze zrozumieniem teksty publicz-

sytuacjach.	styczne i recenzje, ogląda programy kulturalne.
17. Posługuje się poprawną polszczyzną. Zna zasady ortograficzne.	17. Przestrzega kultury języka i słowa.
18. Rozumie pojęcia: archaizm, neologizm; stylizacja, frazeologizm, język ogólnopolski, dialekt, gwara, styl, socjolekt, archaizacja, dialektyzacja.	18. Wskazuje w tekście archaizmy, neologizmy, stylizację, dialektyzację, kolokwializację, frazeologizmy.
19. Zna sposoby wzbogacania zasobu leksykalnego polszczyzny.	19. Odróżnia znaczenie realne od etymologicznego, słownictwo neutralne od emocjonalnego i wartościującego.
20. Dostrzega społeczne i terytorialne różnicowanie języka polskiego;	20. Ma świadomość procesów językowych zachodzących w polszczyźnie.
21. Rozpoznaje i odróżnia poszczególne style funkcjonalne.	21. Stosuje w wypowiedzi różne style językowe w zależności od sytuacji komunikacyjnej.
22. Posługuje się formami wypowiedzi jak: opis, opowiadanie, streszczenie, plan, charakterystyka.	22. charakterystyka porównawcza, rozprawka;

ocena dobra

ocena bardzo dobra

1. Rozpoznaje czas powstania utworu na podstawie obrazu kultury materialnej, obyczajów.	1. Rozpoznaje czas powstania utworu na podstawie, konwencji, stylu i języka.
2. Charakteryzuje epoki literackie.	2. Określa ich znaczenie dla kultury polskiej i światowej.
3. Porównuje utwory literackie z różnych epok o podobnych motywach (np. miłość dom, rodzina, droga, wędrówka, pielgrzymka, wina i kara, władza, cierpienie, bunt, ojczyzna, natura-cywilizacja, życie-teatr, moralność, młodość, samotność, heroizm, patriotyzm, kobieta, artysta, człowiek, religia. Bóg).	3. Dostrzega związki (kontynuacje i nawiązania) między tekstami kultury różnych epok. Posługuje się terminem topos.
4. Charakteryzuje i ocenia bohaterów literackich w kontekście epoki.	4.
5. Charakteryzuje konwencje artystyczne epok: romantyzm, realizm, naturalizm, modernizm, impresjonizm, symbolizm, dekadentyzm.	5. Charakteryzuje konwencje artystyczne epok: ekspresjonizm, katastrofizm.
6. Dostrzega kontekst filozoficzny dzieła.	6.
7. Umie wyjaśnić pojęcia: osjanizm gotycyzm, egzotyzm, metafizyka, schopenhaueryzm, nietzscheanizm, panteizm, profetyzm, kreacjonizm, weltenschmerz, hamletyzm	7. Stosuje w wypowiedzi te terminy.
8. Wskazuje konteksty biblijne i antyczne w epokach następujących.	8.
9. Rozpoznaje aluzje i symbole kulturowe:	9. Potrafi wskazać tradycje literackie

antyczne, judaistyczne, chrześcijańskie, staropolskie.	w literaturze kolejnych epok.. Określa ich funkcję ideową i kompozycyjną.
10. Określa cechy gatunków literackich: powieść poetycka, dramat romantyczny, poemat dygresyjny, dramat symboliczny.	10. Określa cechy gatunków literackich: powieść młodopolska, felieton.
11. Określa funkcję środków stylistycznych.	11. Rozumie funkcje języka w tekstach literackich.
12. Dostrzega w tekstach parodię, parafrazę, trawestację.	12. Wskazuje ich wzorce tekstowe.
13. Rozpoznaje kategorie estetyczne: ironia romantyczna.	13.
14. Dostrzega konflikty wartości.	14. . Rozumie źródła konfliktów wartości
15. Redaguje rozprawkę, recenzję.	15. Redaguje referat, szkic interpretacyjny, notatkę prasową, artykuł publicystyczny; podejmuje próbę napisania felietonu.
16. Jest świadomym odbiorcą kultury masowej.	16. Potrafi wartościować dzieło literackie i opracowania tego dzieła dostępne na rynku księgarskim.
17. Stosuje w analizie utworów literackich pojęcia: porównanie homeryckie, inwokacja, heksametr, wiersz wolny, symbol, inwersja, metafora, morał, peryfraz, archaizm, neologizm, stylizacja, mowa eżopowa	17. Stosuje w analizie utworów literackich pojęcia: sylabotyzm, rapsod, poezja funeralna, oksymoron, synekdocha, elipsa, paralelizm.
18. Rozumie pojęcia: kicz, arcydzieło.	18. Umie ocenić dostępne teksty kultury (film, spektakl teatralny).
19. Potrafi napisać tekst w określonym stylu.	19. .Dokonuje streszczenia logicznego tekstu argumentacyjnego.
20. Rozumie współczesne zasady ortograficzne.	20. Rozumie skutki procesów zaszłych w dawnej polszczyźnie.
21. Dostrzega charakterystyczne cechy języka pisarzy i bohaterów literackich.	21.
22. Posługuje się słownictwem z zakresu tematów: Polska – Europa – Świat, współczesność – przeszłość, kultura, cywilizacja, polityka.	22. Posługuje się właściwą terminologią naukową.
23. Koryguje własne błędy, wykorzystując wiedzę językową.	23.

Uwaga:

Aby otrzymać ocenę *dostateczną* trzeba najpierw spełnić wymagania na ocenę dopuszczającą. *Dobry* otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę dostateczną. *Bardzo dobry* można otrzymać po spełnieniu wymagań na ocenę dobrą. Uczeń *celujący* bierze udział w konkursach przedmiotowych i literackich, olimpiadach i innych imprezach kulturalnych na terenie szkoły i poza nią oraz w życiu kulturalnym swojego regionu.

Ucznia klasy drugiej obowiązuje znajomość treści programowych z klasy pierwszej.